

– Hipnózisban fel lehet kérni egy páciens példál arra, hogy gondolatban térjen vissza első elemista korába, és mesélje el, mit érzett, mit gondolt akkoriban. Az illető készséggel és minden gátlás nélkül megteszi ezt. Később, amikor megkérdezem majd tőle, hogy mit érzett, milyen volt a helyzete az elbeszélés alatt, akkor azt fogja mondani, hogy tökéletesen sikerült visszamennie gyermekkorába, beleélté magát akkori énjé helyzetébe, de valahogy, valamilyen formában mintha a felnőtt énjé is állandóan jelen lett volna, éberem figyelte gyermekkori énjét és saját beszámolóját.

Egyik hölgypáciensem hipnózisban példál visszaképzelté magát gyermekkorába, és újra átélte azt a helyzetet, amikor egy áruházban véletlenül elsodródott a nagymamájától. Amikor a transzból visszatért, a következőket mesélte: „Tudja, az egész dolog valahogy olyan furcsa. Egész idő alatt állandóan sajnáltam azt a kislányt, aki keservesen zokogott, mert elveszítette az áruházban a nagymamáját, és közben tökéletesen tudatában voltam annak, hogy a kislány később majd megtalálja a nagymamáját, és minden jóra fordul.”

– A tudat két részre oszlása és külön-külön való működése valóban érdekesen mutatkozik meg a hipnotikus állapotban. Kíváncsi vagyok, találkozott-e meglepő jelenségekkel is hipnotikus kísérletei során?

– Volt néhány meglepetésben részem. Pédál azt hinné az ember, hogy a hiszékeny emberek jól hipnotizálhatók. Úgy gondolhatnánk, hogy akiket könnyen befolyásolnak a hirdetések, akiket könnyen rá lehet beszélni bármire, egyúttal jól hipnotizálhatók is. Ez azonban nem így van. A hipnózisban kétségtelenül része van a befolyásolhatóságnak, de a hiszékenységeknek nincs. A hipnotizálható emberek életük csaknem minden vonatkozásában általában rendkívül józanul, ésszerűen gondolkodnak és cselekszenek.

– Meglepő, hogy a hiszékenység ilyen gyengén viszonyul a hipnotizálhatósághoz. De mi a véleménye a hipnózisnak az akupunktúrával és a placebo-anyagokkal való kapcsolatáról?

– Az akupunktúra és a hipnózis kölcsönhatását pozitívnak nevezném. Vagyis azok az emberek, akik a legjobban hipnotizálhatók, egyúttal a legjobban reagálnak az akupunktúras fájdalomcsillapításra is. Egy érdekes tanulmány nemrég kiderítette, hogy az akupunktúrába vetett hit és bizalom nagymértékben elősegíti az akupunktúra fájdalomcsökkentő hatását. A placebo-hatáshoz nem sok köze van a hipnózisnak. A placebo esetében ugyanis a kívánt gyógyító hatást valamilyen semleges anyag váltja ki. A hipnózisnál viszont a hatást a személy saját maga váltja ki magából. A hipnotizált személy nem tulajdonít semmiféle különösebb mágikus hatást egy kanál gyógyszernek vagy egyéb tárgyaknak. A placebo-hatás a hiszékenység egyik formáján alapszik, a hipnotizálható emberek viszont a racionális mágiát kedvelik inkább.

– Hogyan beszélhet racionális mágiáról? Kissé különös szóösszetétel, nem?

– Tétélezzük fel, hogy önnek deréktáji fájdalmai vannak. Hiába hipnotizálok, a deréktáji fájdalom nem akar elmúlni, mert ön nem reagál. Erre a hipnózisban azt mondom önnek, hogy a tenyere érzéketlenné válik. Ezzel boldogulok is, és ön jelenlenti fogja, hogy a hipnózis hatására a tenyere érzéketlenné vált. Ezután azt javaslom, hogy a tenyerét dörzsölje a derekán ahhoz a ponthoz, ahol állandó fájdalmat érez. Ön ezt megteszi, és mintha csak átdörzsölte volna az érzéketlenséget a tenyeréről, az a bizonyos fájó pont érzéketlenné válik. Természetesen nem ez történik a valóságban, nincs itt átdörzsölés. Egyszerűen megtanulja, hogy tenyerének érzéketlenségét tudatilag átvigye a fájó pontra. Ez az én szememben egyfajta racionális mágia. Később esetleg az is elég lesz, ha csak megdörzsöli a hátán azt a bizonyos fájó helyet. Van ebben egy kis öncsalás, ámitás, nem mondom, de egyáltalán nincs ártalmára a személyiségének. Ezért beszélék mágiáról. Ha a trükk beválik, igazán nem lehet semmi kifogásunk ellene.

(Psychology Today)

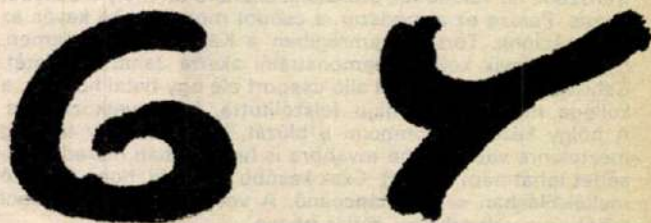
Atyám, elhatároztam, hogy meggyónok. A kivégzésem napja rohamosan közeledik, és én őszintén be akarom vallani minden bűnömöt. Úgy érzem, csak a gyónással nyerhetem vissza a lelki békémet e hátralévő néhány napra. Tudom, ön elfoglalt ember, mégis arra kérem, szenteljen nekem egy kevés időt, és hallgassa meg életem történetét.

Mint ön is tudja, azért ítélték halálra, mert megöltem egy embert, és elraboltam tőle kétmillió jent. Ez így igaz, és én az ítéletben megnyugodtam. De azt már senki sem sejtí, hogy ennél nagyobb bűn is terhel. Hamarosan amúgy is meg kell halnom, tehát nincs tovább értelme elhallgatnom azt a másik, ördögi bűntényt. Minden erőmet összeszedtem, hogy addig sikerüljön elmondanom, amíg még nem késő. Nyugodtan akarok meghalni. Nyugodtan szeretnék . . .

Ha már mindent megtudott, kérem, mondja el a feleségemnek. Neki joga van megtudnia. A feleségem talán örökre meggyűlölné, ha úgy halok meg, hogy ő nem tudja ezt a másik bűnömöt is. Talán megérti, atyám, talán nem. De az az asszony egy gyilkosságért, ezért, ami miatt halálra ítélték, gyűlöli, ha azonban azt a másikat is tudja, akkor megért. Megbocsát.

Én ezt megelőzően is elkövettem egy gyilkosságot. Valahányszor eszembe jut első áldozatom, úgy érzem, megbolondulok a félelemtől. Márpedig szinte állandóan eszembe jut.

Az első ember, akit a másvilágra küldtem, a bátyám volt. Az ikertestvérem, akivel jóformán együtt jöttünk a világra.

Már régóta halott, mégis éjjel-nappal kísért. Álmaimban mázsás súllyal nehezedik a mellemre, torkon ragad, fojtogat. Napközben hol a falon jelenik meg, hol az ablaktábláról mosolyog le. Olyan egyformák voltunk, mint két tojás. Attól a perctől kezdve, hogy megöltem, lépten-nyomon őt láttam, ha önmagamra néztem. Ha mérségemül szolgálna, azt mondanám, a bátyám készített arra, hogy elkövessek egy második gyilkosságot is. Szinte az ő képmása, az ő pillantása vett rá, hogy a vesztembe rohanjak. Mert állandóan jelen volt.

Attól kezdve, hogy megöltem, betegesen féltém a tükröktől. Sőt minden olyan tárgytól, amely bármilyen kis mértékben tükröz. Minden üvegholmit kidobáltam a házamból. De mit sem értem vele . . . Az utcán kirakatokkal találtam szemben magam, amelyek visszaverték a saját arcvonásaimat. Vagy az övét . . .? Minél jobban igyekeztem máshová nézni, annál jobban vonzották a pillantásomat. Bárhová néztem, mindenütt a testvérem rémület sugárzó arcát láttam. És ez természetesen az én arcom volt . . . Mindig borzalmas félelem kerített hatalmába, de úrrá lettem az érzelmeimen. Biztonságban éreztem magam. Abból a szilárd meggyőződésből merítettem erőt, hogy zseniális módon kiagyalt tervem soha nem lepleződik le. Rádásul a bennem uralkodó állandó feszültség miatt szüntelen ébernek kellett lennem. Egy pillanatra sem lazíthattam. A tökéletes büntényért is fizetni kell . . . Most, hogy itt ülök, elhagyott minden erőm, megszűnt bennem minden ellenállás. A bátyám szelleme pedig kihatásként tömlöcbeli életem egyhangúságát, a hatalmába kerítette minden érzékemet.

Tükör ugyan nincs idebent, de a testvérem kétségbeesett arca a vízben visszatükröződő arcomban jelenik meg, amikor mosakodom. Minden fényes tárgy az ő képét veri vissza. A saját árnyékom, is rettegéssel tölt el. Hiszen hasonlítunk. Tudom, hogy hasonlítunk . . . A tulajdon testem láttán is félelmet érzek: a legapóbb ráncokig pontos mása megölt bátyáménak.

Nem félek a kivégzéstől, sőt alig várom. Minél előbb meglesz,

annál jobb. De ehhez könnyítenem kell a lelkemen. Talán megszabadulok szörnyű érzéseimtől. Talán. És végre meglehet, én magam leszek, én leszek az, aki meghal a bitón. Így lenne jó. Kérem, atyám, jegyezze meg jól minden szavamat, hogy elmondhassa a feleségemnek. Tudom, nem kis dolog, amit öntől kérek. Nagyon kevés időm maradt, és szeretném ezt nyugodtan eltölteni. Ezért gyónok . . . legalább életem utolsó néhány napján ne fizessek olyan keményen azért a régi bűnért.

Mint mondtam, ikertestvérek voltunk. A szüleink is csupán egyetlen jel alapján tudtak megkülönböztetni minket: az én derekamon lévő anyajegyéről. Ha valaki megszámlolta volna a hajszálainkat, és kiderül, hogy mind a kettőnk fején ugyanannyi, ezen sem lepődöm meg. Ma már azt is tudom, hogy ez a rendkívüli hasonlóság régóta zavart engem. Így történhetett meg, hogy az ötlet nemcsak megfogamzott bennem, de tetté is vált. Közön-séges féltékenységből tettem. Ő ugyanis mint elsőszülött fiú hatalmas vagyont örökölt, melyhez képest az én örökségem csekély volt. Ezt még tetézte, hogy az a lány, akibe szerelmes voltam, az ő felesége lett: a szülei kényszerítették hozzá, hiszen a bátyám mind vagyoni helyzetét, mind magatartását tekintve sokkal jobb

EDOGAVA RAMPO

ÖNNAKS

volt nálam. Persze mindez a szüleink hibája volt, nem pedig az övé. Ő ártatlan volt, nem is sejtette, mi megy végbe a lelkemben. Mégis teljes szívemből gyűlöltem. És a nő, az a gyönyörű nő, akit úgy szerettem – ő sem tehetett semmiről. Ha annak idején ilyen ésszerűen gondolkodom, mint most, nem történik meg mindaz, ami történt. De talán az a baj, hogy én eredendően gonosz vagyok, és egyszerűen képtelen beleilleszkedni a világba. Talán hiányzott belőlem valami . . . hiszen semmiféle határozott életcélom nem volt. A társadalom salakjához tartoztam. Leg-alábbis attól kezdve, hogy amit nagyon vártam, az lehetetlenné vált. Amikor nemcsak a vagyonomat, hanem a szerelmemet is elvesztettem, elkéseredésem határtalan volt. Egyre mélyebbre kerültem. Pillanatok alatt nyakára hágtam a kevéske pénznek, amit örököltem. Minek is vigyáztam volna rá? Szórtam a pénzt – amíg volt – ez vagyok én . . .

Hamarosan a bátyámhoz kellett fordulnom anyagi támogatásért. Rengeteg kellemetlenséget okoztam neki. Egyszer aztán megelé-gelte, és kijelentette, hogy egy fillért sem ad többet, amíg nem rendezem az életemet.

Tehát még ez is . . . Hirtelen borzalmas ötletem támadt. Először megrémültem, és megpróbáltam elhessegetni magamtól. Mégis folyton visszatért, állandóan a fülemben zsongott, és minél többször átgondoltam, annál inkább vonzott. Napról napra jobban tudatosult bennem, hogy ez életem nagy lehetősége. Sajnos, csak arra gondoltam, hogy ha ügyesen és határozottan cselekszem, vagyont és szerelmet kaphatok egyszerre, méghozzá a legcseké-lyebb kockázat nélkül. Napokon keresztül másra sem tudtam gondolni. S miután valamennyi szempontot alaposan mérlegettem, arra a következtetésre jutottam, hogy jó az ötlet. Hozzáfog-hatok aljas tervem végrehajtásához.

Higgye el, atyám, az elvetemült szándék csupán a vágyból nőtt. Nem állhattam ellene a vágnak. Azt hiszem, mondtam már, hogy szerintem gazembernek születtem, csak a jólétre törekedtem mindenáron. De a gonoszság a gyengék vonása. Én is gyáva

voltam, és csak olyan vállalkozásba foghattam, amelyről bizto-san tudtam, hogy nem hozhat bajt a fejemre. És ebben az eset-ben minden teljesen veszélytelennek látszott, ha veszélyen azt értjük, hogy fény derül-e valamire vagy sem. Ma már tudom, hogy a veszély, az igazi veszély csak az lehet, ami bennünk van. Például a saját lelkünkkel való örökös, reménytelen harc . . .

Első hadműveleti pontként gyakrabban látogattam el a bátyám házába, hogy tanulmányozzam mindennapi életét. Gondosan az eszembe véstem minden részletet, semmit sem hagytam figyel-men kívül. Még azt is megjegyeztem, hogyan csavarja ki a törül-közőjét mosakodás után, vagy mik a kedvenc szavai.

Körülbelül egy hónapig tartottam őt és a feleségét, volt szerel-memet megfigyelés alatt. Aztán hirtelen, minden előzetes beje-lentés nélkül közöltem, hogy elutazom, Dél-Koreába megyek munkát keresni. Megrögzött agglagény voltam, így váratlan elha-tározásom nem ébresztett gyanút. Testvérem örült, amikor meg-hallotta a tervemet. Én persze igyekeztem arra gondolni, hogy öröme önzésből fakad. Ismételtettem magamban, bátyám azért örül, mert azt hiszi, végre megszabadul tőlem. Csakhogy tekin-télyes pénzösszeget ajándékozott nekem búcsúzóul. Ez kissé megingatott, de az elvakult érzés mégis győzött bennem.

Ahogy elterveztem, úgy tettem. Felszálltam a Tokióból induló vonatra, ám körülbelül egyórás utazás után, Yamakitában le-szálltam. Kis idő múltán felszálltam egy tokiói vonatra, beleve-gyültem a tömegbe, és hamarosan megint a fővárosban voltam.

Mielőtt azonban a vonat befutott volna Tokióba, még valami fontosat elintéztem. Betértem az illemhelyre és egy borotvával levágtam az anyajegyemet, az egyetlen jelet, ami külsőleg a bá-tyámtól megkülönböztetett.

Pirkadat előtt érkeztem Tokióba. Ez is részét képezte a tervem-nek. Percnyi késedelem nélkül fölvettem azt a kimonót, amit el-indulásom előtt külön erre a célra csináltattam. Ugyanolyan se-lyemből készült, mint amelyet a bátyám viselt. Az alsóneműm, a széles selyemövem és a fapapucsom, minden egyes darab pontos mása volt a bátyám által hordott holminknak. Azután a házához mentem, és óvatosan belopóztam a hatalmas kertbe.

Még nagyon korán volt és sötét, így senki sem látott, amikor odakúsztam a kert sarkában álló kúthoz. Az öreg, elhagyatott kút tervem egyik alapja volt. Régen kiapadt, évek óta nem használták. Bátyám egyszer azt mondta, veszélyes dolog ilyen csap-dát megtúrni a kertben, és sürgősen be akarta temettetni. Előző nap, amikor éppen búcsúzni jártam náluk, a munkások meg is hozták a jókora földrakást. Most az előkészített föld ott hevert a kert mellett. Korán reggel jönnek a munkások, hogy betömjék a kiapadt lyukat.

Egy bokor mögött lekuporodtam. Bármelyik pillanatban meg-hallhattam a bátyám lépteit, aki reggelente mosakodás után min-díg sétált egyet a kertben. Amíg várakoztam, éreztem, hogy hi-deg verejtékcseppek folynak végig a mellemen. Nem tudom, mennyi ideig várhattam, csak arra emlékszem, hogy az idő szinte megállt. Mintha csak a gondviselés nyújtotta volna a perceket, hogy legyen időm mindent meggondolni. Hiába . . .

Hallottam a bátyám fapapucsának kopogását. Először el akar-tam futni, de a lábam felmondta a szolgálatot, és valósággal gyö-keret vert. Moccanni sem tudtam . . .

Nem én voltam már. Attól kezdve, hogy a terv megszületett, las-san minden megváltozott. Nem én voltam már, hanem valaki, aki kívülről irányított engem. Testvérem éppen az előtt a bokor előtt állt meg, amelyik mögött rejtőztem. Tudtam, hogy azonnal

cselekednem kell. Az a „valaki” mondta, aki én voltam s mégis más... Bámulatos fűrgességgel ugrottam elő, és csavartam a nyaka köré a nálam lévő zsinórt, aztán szorosabbra húztam. Kétségbeesetten küszködött, görcsösen vonaglott, többször is meg akart fordulni, hogy megláthassa támadója arcát. Ezt minden erőmmel igyekeztem megakadályozni. Arca fokozatosan mégis felém fordult. Talán én magam is akartam ezt? Egyszerűen az egyik kezem engedett a zsinóron, a másik még jobban húzott. Pedig tudtam, hogy nem szabad. Megfordult. Ugyanolyan arc volt, mint az enyém! Farkasszem nézett velem, vagyis... én néztem a gyilkosra? Ahogy felismert, megrázkódott, mintha áramütés érte volna. Soha nem felejttem el az arcát. Olyan volt, mint egy halotti maszk, rémületet sugárzó tekintet, amely csupa csodálkozás... aztán lassan megmerevedett... Egy perc múlva a teste is abbahagyta a vergődést. Ernyedten zuhant a földre. Én is teljesen kimerültem. Szinte öntudatlanul dörzsöltem a kezem, amely valósággal elzibbadt, megmerevedett az erőfeszítéstől. Az ember nagyszerűen tud hazudni és védekezni. Én dühös voltam rá, a hullájára, amiért oly sok fáradságot okozott nekem. Odavonsoltam a testet az üresen tátongó kúthoz, és fejlel lefelé belelöktem. Aztán felkaptam egy lapátot, és annyi földet hánytam rá, hogy éppen betakarja. Ha látja valaki ezt a jelenetet, talán nem hisz a szemének, lidérces álomnak véli. Képzeld csak el, atyám! Két, egymásra mindenben hasonlító, egyforma ruhájú férfi, akik közül az egyik a másik életére tör! Mintha csak a tükörképét ölné meg valaki. Én ezt tettem... ezért gyűlöltem a tükröket.

szokta volt. Az asszonynak nem támadt kételye, fogalma sem lehetett a borzalmas igazságról.

Vacsora után szakét hozattam. Egyedül ültem és ittam. Az asszony aludni tért. Késő éjjel még a hálószobájába is bemelegkedtem, de ott már elbizonytalanodtam. Egyrészt még elképzelem sem volt a bátyám házasságtörésének titkairól. Másrészt... megmozdult a karja a földhánys göröngyei alatt... A bátyám hullájának karja a kútban! Szilárd meggyőződésemm lett, hogy ha közeledek ahhoz a nőhöz, aki az ő asszonya, akkor ez a kar a göröngyök alól kinyúl és elér engem.

Napok múltak így, aztán a nő kedves, természetesen hangzó szavára ez is elmúlt. Megnyugodtam attól a gondolattól, hogy ha rá is jönne az igazságra, akkor sem taszitaná el magától egykori kedvesét. Végre nyugodtan beléptem a hálófülkéjébe.

Ekkor csoda történhetett. Mert attól a perctől kezdve, amint a gyilkosságot házasságtöréssel folytattam, megnyugodott a lelkem. Vidáman éltem egy éven át. Annyi pénzt költhettem, amennyit akartam, azzal az asszonnyal éltem, akit szerettem, s aki leste minden kívánságomat. Csupán egyvalami nem hagyott nyugodni: a göröngyök alól kinyúló kéz látványa. És az az arc... Ha elaludtam, a bátyám kísértette álmaimat. Az éjszakák iszonyúak voltak. Nappal éltem, vidámkodtam, költöttem a pénzt, este az asszonnyal voltam, de éjszaka aludni kellett volna. Behunytam a szemem és... Zavart a betemetett kút. Fát hoztam a kertészekkel, és beleültem. Néhány nap múlva arra sétáltam, és megtántorodtam a rémülettől. A fa kiszáradt. Mindennek vége...

GYÖNÁS

Így követtem el a testvérgyilkosságot. Ez a történet ugyanaz, mint Káiné és Ábelé, vagy talán még aljasabb, hiszen pontos hasonmásai voltunk egymásnak... úgy is mondhatnám, egy testet osztottunk meg... ezért akartam megölni, mert két személy voltunk egy testben. Igen, egy testben, amely két példányban létezett. És én határtalanul gyűlöltem a másik feletem! Atyám, ugye el tudja képzelni, milyen érzés az, amikor az ember vadul gyűlöli valamelyik közeli hozzátartozóját? Az ilyesmi sajnos nem ritkaság. Nos, én is gyűlöltem az ikertestvéretem. Korábban szinte eszemet vesztettem a féltékenységtől. Miután pedig meggyilkoltam, előbb dühös voltam rá, aztán elhatároztam, hogy elfelejtem... Földet szórtam a holtestre, még kószáltam és szemlélődtem egy darabig a kertben. Másfél óra múlva megérkeztek a kertészek. A bennem lakozó ördög azt súgta, hogy ez a végszó a második jelenetemhez. De ezt csak egy megszállott örült képes előadni! Én nem vagyok örült, csupán gonosz.

– Siessenek! – mondtam a kertészeknek, aztán a világ legtermészetesebb hangján hozzátettem:

– Adjanak egy lapátot, én is segítek. Kora reggel jót tesz a mozgás!

Azzal elkaptam az egyik lapátot, és a kútba dobtam egy hatalmas ásonyomnyi földet. Utána is néztem. A kút mélyén a földhalom megmozdult, úgy láttam, bátyám keze fölnyúlik, utat keres a göröngyök között, és integet. Majdnem beleájultam a kútba. Lettettem a lapátot, és bementem a házba.

A továbbiakban mégis minden úgy ment, mint a karikacsapás. Az első napon ki sem mozdultam a dolgozószobából, beletemetkeztem a bátyám naplójába és számlakönyveibe. Jóllehet mindent áttanulmányoztam, mielőtt bejelentettem volna, hogy Koreába készülök, ehhez a két dologhoz persze nem sikerült hozzáférnem. Este megvacsoráztam a bátyám feleségével, vagyis most már az enyémmel, hiszen én a bátyám lettem. Kellemesen eltársalogtunk, ugyanúgy beszélgettem vele, ahogy a bátyám

Ekkor történt, hogy ismét visszatértem hajdani rossz szokásaimhoz. Keserű dorbézolásba kezdtem, s a bátyám tekintélyes vagyona egyszer csak volt, nincs. Két kézzel szórtam a pénzt, s egy szép napon kénytelen voltam tudomásul venni, hogy nyakig úszom az adósságban.

Ha jobban belegondolok, nem nehéz rájönnöm, hogy mindez természetes következménye volt a gyilkosságnak. Csak hogy ugyanúgy következett belőle az újabb szörnyű megoldás is, hiszen én a bátyám vagyok, azaz én magam nem léteztem. Amennyiben sikerült teljesen olyaná válnom, mint a bátyám – gondoltam –, nem lesz hatalom, amely megátalhatna további bűntettek elkövetésében. Hiszen ha a Dél-Koreába távozott öcs, akiről azóta sem hallott senki, el is követ gyilkosságot, betörést vagy bármit, attól még én, azaz a bátyja mindvégig gyanú felett állok.

Közrejátszott egy sajátságos körülmény is. Véletlenül meglepő felfedezésre tettem szert, amelynek révén rájöttem, hogy játsszi könnyedséggel megtehetek sok olyasmit, amit a saját körömben élve kerülnöm kellene.

Hosszú napokat töltöttem azzal, hogy a bátyám kézírását másoltam. Ugyanekkor kellett újra tanulnom a naplójának bizonyos részleteit is. A feleségem, vagyis a felesége, egyszerűen az asszony valamit kifogásolt. Még pontosabban szólva észrevettem, hogy furcsállja bizonyos reakcióimat. Mégsem hasonlítok a bátyámra úgy, hogy ne is legyen különbség? Hogyan lehetnék még tökéletesebben ő maga? Ekkor történt, hogy a naplóban az egyik lap sarkában egy ujjlenyomatot fedeztem fel! Csak a bátyámé lehetett!

Egy pillanatra szinte elkábultam a megdöbbenéstől! Hogy is hagyhattam figyelmen kívül ezt a rendkívül fontos mozzanatot! Egészen addig azt hittem, hogy a derekamon lévő anyajegy volt az egyetlen megkülönböztető jel közöttünk. Hogy lehettem ilyen ostoba? Hiszen még egy elemi iskolás is tudja, hogy nincsen két

olyan ember a világon, akiknek az ujjlenyomata megegyezne, s ez vonatkozik az ikertestvérekre is. Először nagyon megijedtem, hogy esetleg épp ez áruhatal el. Aztán . . . mert mindig jön egy ötlet, talán magától a sától . . . aztán eszembe jutott valami.

Titokban vásároltam egy nagyítót, és alaposan szemügyre vettem az elmosódott foltot. Egy hüvelykujjlenyomat volt. Egy darab papírra rányomtam a saját hüvelykujjamat, összehasonlítotam a kettőt. Első pillantásra a két ujjlenyomat szinte egyformának látszott. De amikor egészen közelről, vonalkáról vonalkára megvizsgáltam, jelentős eltéréseket vettem észre.

Az ötlet szépen kikerekedett. Miért kellene mindenben ugyanolyannak lennem, mint ő volt? Ha külsőre annyira hasonlítunk, hogy a felesége sem veszi észre, akkor ez elég is. Más dolgokban, bizonyos dolgokban legalábbis, egészen más lehetek.

Ikertestvérek voltunk, természetes hát, hogy az ujjlenyomataink hasonlítottak. De mégiscsak ujjlenyomatok, tehát mások. És mi mások vagyunk. Én a magam életét élem ezentúl . . .

Eszembe jutott azonban, milyen súlyos következményeket vonhatna maga után, ha még több ilyen ujjlenyomat létezik. Oldalanként átfésültem az összes könyvet, megvizsgáltam a polcokat, a faliszekrényeket, a szekrényt, minden elképzelhető helyet, ahol ujjlenyomatot hagyhatott a bátyám. De nem találtam többet. Ettől némiképp megkönnyebbültem, de továbbra is elővigyázatos maradtam. Gyorsan kitétem a lapot a naplóból, és már majdnem elégettem. Ekkor azonban mindennél élesebben elfogott a vágy, hogy önmagam legyek. Miután már a bátyám voltam, csak úgy lehettem önmagam, ha . . . Ha a magam módján oldom meg egyre kinzobb anyagi gondjaimat is. Ha mégis én leszek az, aki vagyok.

Gipszminiat készítem a hüvelykujj lenyomatáról. Az ötlet egyszerű: a később elkövetendő bűntények színhelyén hagyom . . . Senki sem emlékszik az én ujjlenyomatomra, soha senki nem lesz képes azonosítani. És az a tény, hogy az én ujjlenyomataim nem egyeznek meg a bátyáméival, eleve megalapozza az ártatlanságomat. A rendőrség ennek a napló szélén látható ujjlenyomatra a gazdáját fogja keresni, miközben meg sem fordulhat a fejükben, hogy az jó harminc láb mélyen fekszik a föld alatt.

Megnyugodtam. Feleségemmel is egyenesbe kerültem lassan, hiszen minden bizonytalanságom abból eredt, hogy másvalakit akartam utánozni, egy éven át. Lehettem végre önmagam, nem pedig egy jó ideje halott ember utánzata.

Nem sokkal azután akcióba is léptem, és tetemes pénzüsszeget loptam egy barátom házából, természetesen a bátyám ujjlenyomatát hagyva magam után. Nem volt nehéz dolgom, csupán az ujjlenyomatról készített kliséit kellett alkalmaznom. Hazafelé menet megálltam egy pillanatra a rég betemetett kútnál. „Most mozduljon a kezéd!” – gondoltam dölyfösen, de a kút néma volt. Boldogan és nyugodtan tértem a szobámba, aztán a feleségemhez. Győztem. Így valahányszor megcsappant a pénzem, ehhez a módszerhez folyamodtam. Óvatosan jártam el, és még csak eszébe sem jutott senkinek, hogy énram gyanakodjék. Sikeresen folytattam a lopást, és mivel soha nem buktam le, végül odáig vettem, hogy óvatlan lettem. Vagyis . . . rosszul mondom . . . inkább azt kell mondanom, hogy a kút nemhiába hallgatott. Odalent a bátyám is tervezett valamit.

Tudomásom szerint, atyám, ön már olvasta a tárgyalás jegyzőkönyvét, így nem látom értelmét, hogy részletezzem a dolgot. A bátyám egyik barátja óriási összeget, kerek kétmillió jent tartott a széfjében. Értesültem arról, hogy a pénzt egy titkos politikai kampány támogatására szánta, és ez csak megkönnyítette a helyzetet.

A részletek alapos tanulmányozása után egy éjszaka a Koreába távozott testvér – tehát önmagam – személyében lopakodtam be a házba. Kesztyűt húztam, kinyitottam a széf ajtaját, és kiemeltem belőle a bankjegykötegeket. Ismertem a kombinációt, hiszen a bátyám barátja annyira megbízott bennem – vagyis a bátyámban –, hogy egyszer a jelenlétemben nyitotta ki a páncélszekrényét.

Váratlanul lámpa gyulladt. Rémulten fordultam hátra, és szembe találtam magam a tulajdonossal. Kést rántottam és mellbe szúrtam. Hörögve hanyatlott a padlóra, és két perc múlva halott

volt. Hallgatóztam . . . úgy látszik, senki nem figyelt fel a rövid haláltusa hangjára.

Amikor visszanyertem lélekjelenlétemet, elővettem a bátyám ujjlenyomatáról készített kliséit, megmártogattam a padlón szétterült vérben. Aztán rányomtam a falra, és miután megbizonyosodtam, hogy más bizonyíték nem maradt, hanyatt-homlok elmenekültem a tett színhelyéről.

Másnap egy nyomozó keresett föl. Cseppet sem jöttem zavarba, biztos voltam a dolgomban. A nyomozó sűrű szabadkozások közepette tájékoztatott, hogy minden olyan személyt ki kell hallgatnia, akik tudtak arról, hogy az áldozat nagy összegű pénzt tartott a széfjében. Elmondta, hogy találtak egy ujjlenyomatot a tett színhelyén, de az, sajnos, egyetlen nyilvántartott bűnöző ujjlenyomatával sem volt azonos. Sajnálkozott, hogy zavarnia kell engem, és arra kért, engedjem meg, hogy tőlem is ujjlenyomatot vegyen, hiszen nekem is volt tudomásom a pénzről.

Jót nevettem magamban, miközben megrendülten érdeklődtem, egyik kérdést a másik után tettem fel neki, hadd lássa, mennyire megvisel a barátom elvesztése. Engedelmesen hagyta, hogy ujjlenyomatot vegyen tőlem. Aznap este olyan nyílt és meghitt órákat töltöttem a feleségemmel, amelyet még soha. Kábultan tértem aludni, szó szerint boldog voltam. Ez már nem a bátyám, még nyomaiban sem. Ez én vagyok, ez az asszony is engem szeret, nem őt.

Reggel ismét beállított hozzám a nyomozó. Amikor hanyag fesztelenséggel besétáltam a nappaliba, rejtélyes mosollyal nézett rám. A következő pillanatban elsötétült előttem a világ . . . mint ha örvénybe kerültem volna. A nyomozó ugyanis nyugodtan letett egy papírlapot az asztalra: letartóztatási parancs volt. Ellenem!

Miközben a rémulattól szinte fásultan bámultam a papírt, ő gyorsan hozzám lépett, s már kattant is csuklómon a bilincs.

Nem sokkal ezután már rács mögött ültem. Amint végre igazán megértettem, hogy gyilkosság gyanújával letartóztattak, hirtelen megmozdult a föld, és egy kéz nyúlt ki alóla . . . aztán a bátyám remült, de hideggé, kegyetlenné vált arcát láttam . . . A tárgyaláson földbe gyökerezett a lábam és átva maradt a szám. Világéletben agyafűrt ember voltam, ezúttal mégis olyan baklövést követtem el, hogy kis híján kitért belőlem a nevetés. Mégsem tudtam nevetni. Megértettem, hogy ez volt a bátyám átka!

Hogy mi volt a döntő bizonyíték? A hüvelykujjlenyomat, amelyről azt hittem, hogy a bátyámé, valójában az enyém volt! A napló lapján talált nyom akkor került oda, amikor egyszer már megtöröltem a tintás ujjamat. A tinta a barázdák közt maradt, nem magukon a redőkön, s így olyan ujjlenyomat jött létre, mint egy fénykép negatívja! Mindezt én, aki azt hittem, hogy képes vagyok önmagamban mindenre, nem vettem észre. Hogyan is vettem volna, hiszen soha, egy percig sem tanultam daktiloszkópiát . . . Főként pedig, állandóan az a kérdés izgatott, hogy miként legyek önmagam, hogy ne a bátyám másolataként éljek . . . hiszen a legszörnyűbb dolog a világon más ember bőrében élni. Az asszony mindig az ő felesége volt, őt szerette, őt tisztelte, neki adta oda magát esténként . . . Ez izgatott állandóan, és úgy éreztem, hogy attól kezdve hincis így, amikor először azzal az átkozott gipsz ujjlenyomattal elvégeztem valamit. Ez bizton-ságot adott és attól az estétől kezdve én én voltam. A feleségem akkor igazán engem szeretett. És akkor már a halott bátyámnak sem volt semmibe beleszóló nivalója! Nem is szólt . . . persze csak azt várta, hogy fennakadjak . . .

Mert a helyszínen talált ujjlenyomat a negatív volt, alapos elemzés után megfordították, s a fényképek tökéletesen megegyeztek! Az enyém és a halott mellett mindkét ember én vagyok, önmagam vagyok kétszeresen. Vesztettem!

Csak ennyit akartam elmondani, atyám. Kérem, tudassa a dolgot a feleségemmel, mert a bátyám nem hagy békén . . .

Most is, látja, atyám, ott, a rácsok között furakodik előre a keze . . . Ne, ne hagyjon itt egyedül! Atyám, könyörüljön, maradjon velem, amíg föl nem akasztanak, hiszen csak akkor lesz vege!